

Budowa ciała uczniów technikum i traktorzystów*

Danuta Gościcka, Ewa Klaus

BODY BUILD OF POLYTECHNIC PUPILS AND TRACTOR DRIVERS. The weight-and-height Rohrer's index was calculated for 102 pupils of the Polytechnic for Agriculture Mechanization and 160 tractor drivers employed in state-owned farms. It was found out that with age the pupils developed a tendency towards an athletic body build, whereas the tractor drivers with the passage of years of work a tendency towards a pyknic body build.

W latach 1976-1980 zbadano 104 uczniów Technikum Mechanizatorów Rolnictwa w Pyrzycach (71 młodszych — 16-letnich i 33 starszych — 18-letnich) oraz 160 traktorzystów zatrudnionych w państwowych gospodarstwach rolnych województwa szczecińskiego. Na podstawie pomiarów wysokości i masy ciała obliczono wskaźnik wagowo-wzrostowy Rohrera. Wskaźnik ten stosowany jest szeroko w badaniu zależności między budową ciała a uprawianą dyscypliną sportu, schorzeniami czy wykonywanym zawodem. Jego wartości, według F. CURTIUSA, pozwalają zaliczyć badanych do trzech typów budowy ciała: leptosomatycznego, atletycznego lub piknicznego.

Wartości wskaźnika Rohrera w badanym materiale przedstawiają się następująco:

uczniowie młodzi	1,27 (0,93 — 1,68)
— leptosomatyczni,	
uczniowie starsi	1,37 (0,97 — 1,58)
— atletyczni,	
traktorzyści	1,56 (1,12 — 2,20)
— pikniczni.	

Średni wiek traktorzystów wynosił 38,8 lat. Wyodrębniona spośród uczniów młodszych podgrupa charakteryzująca się brakiem zmian lub dolegliwości kręgosłupa (30 uczniów) wykazywała średnio wartość wskaźnika Rohrera 1,29 (na granicy budowy atletycznej).

Procentowy skład przedstawicieli 3 typów w wyróżnionych grupach był następujący: wśród uczniów młodszych typ leptosomatyczny występował w 76%, typ atletyczny — 17%, a typ pikniczny — 7%. U uczniów starszych odpowiednie częstości wynosiły 55%, 33% i 12%, a u traktorzystów — 13%, 39% i 48%.

* Praca wykonana na zlecenie i z funduszy Centralnego Instytutu Ochrony Pracy w Warszawie Zakład Anatomii Prawidłowej AM ul. Karłowicza 24, 85-092 Bydgoszcz Zakład Anatomii Prawidłowej i Topograficznej PAM ul. Powstańców Wlkp. 72, Szczecin

Zwraca uwagę wzrost pikniczacji ciała w kolejnych grupach. U traktorzystów jest ona zapewne wynikiem otłuszczenia związanego z wiekiem badanych oraz zmian budowy ciała związanych ze schorzeniami kręgosłupa, które występowały u większo-

ści badanych.

Porównanie średnich wartości wskaźnika Rohrera u uczniów różnych specjalności i niektórych grup zawodowych (dane z literatury) przedstawia diagram.

